

บทคัดย่อ

ปี พ.ศ. 2558(ค.ศ. 2012) เกิดปรากฏการณ์เคลื่อนย้ายอพยพทางทะเลครั้งใหญ่ของกลุ่มชนที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เรียกว่า โรฮิงจา เป็นกลุ่มที่มีพลวัต หนีภัยจากความขัดแย้งภายในประเทศบังกลาเทศ ล่องเรือมาตามเส้นทางในเขตน่านน้ำไทยฝั่งทะเลอันดามัน มีเป้าหมายเพื่อลงสู่ชายฝั่งของจังหวัดระนองและจังหวัดสตูล และบางกลุ่มก็ถูกจับและให้ที่พักรักษาตัวในจังหวัดสงขลาตามชายแดนประเทศมาเลเซีย ภาพเหล่านี้ถูกนำเสนอตามสื่อกระแสหลักต่าง ๆ ทั้งสื่อโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์รายวัน และกลายเป็นข้อถกเถียงในสังคมไทยต่อกลุ่มผู้อพยพรอฮิงจาเหล่านี้

ภาพของผู้อพยพเหล่านี้สะท้อนถึงการบีบคั้นทางการเมืองและประวัติศาสตร์ที่ผลักดันให้พวกเขาต้องทยอยออกมามีชีวิตอยู่ในดินแดนที่อยู่อาศัยมาผจญอยู่กลางทะเล ไม่ว่าจะการเดินทางของพวกเขาก็จะถูกปฏิเสธจากประเทศต่าง ๆ ที่เรือของเขาเข้าไปถึง เขาคือผู้ลี้ภัยที่ไม่มีใครต้องการ เขาหรือเธอเหล่านั้นอาจจะเรียกร้องหรืออ้างสิทธิของความเป็นมนุษยธรรมได้ เพียงแต่ว่าจะมีใครยอมรับหรือให้ความช่วยเหลือกลับคืน และยังเมื่อผู้พลัดถิ่นเหล่านี้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานหรือการทำมาหากินในดินแดนใหม่เหล่านั้น พวกเขาจะถูกกล่าวหาว่าแย่งงานและกีดกันทางเศรษฐกิจ หรืออาจกล่าวหาว่าก่อความยุ่งยากและอาจมองว่าเป็นภาระของสังคม

การอพยพเข้าสู่ดินแดนใหม่ของชาวโรฮิงจา พวกเขาเหล่านี้ต้องเผชิญกับความเสี่ยงภัยและจัดว่าเป็นการตัดสินใจครั้งยิ่งใหญ่ เพราะการตัดสินใจของเขาหมายถึงการตัดขาดจากชีวิตประจำวันที่เคยเป็น ไปสู่ความพยายามที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ที่ไม่มีใครรู้

งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งหมายศึกษา ตัวคน ผู้คน ชาวโรฮิงจาในกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียนที่พวกเขาได้มุ่งหน้าเดินทางเข้าไปพักพิง อาศัยอยู่ด้วย โดยใช้ข้อมูลจากการลงพื้นที่พบปะพูดคุย ทำความเข้าใจ มุสลิมโรฮิงจาในฐานะพี่น้องร่วมศาสนาเดียวกัน ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้ถูกนำมาเรียบเรียงด้วยภาษาของงานวิจัยทางมนุษยวิทยา ทำให้เห็นสภาพชีวิตของกลุ่มพวกเขาในประเทศปลายทาง ที่ต่างสถานภาพกันอย่างไรเห็นได้ชัด แต่สิ่งที่เราพบเจอ ทุกคนคือคนพลัดถิ่นที่ยังไม่ได้รับการยอมรับจากประเทศที่พำนักอาศัย เขายังเป็น ผู้เข้าเมืองผิดกฎหมาย ผู้ลี้ภัยภายใต้การกำกับดูแลของ UNHCR และหลายร้อยคนยังรอคอยความหวังจะได้ส่งตัวไปยังประเทศที่สาม กลุ่มประชาคมอาเซียน เช่น ประเทศไทย ประเทศมาเลเซียและประเทศอินโดนีเซีย ได้กลายเป็นประเด็นสำคัญที่แต่ละประเทศต้องทบทวนทำความเข้าใจเพื่อวางแนวทางแก้ปัญหาพร้อมกันและกำลังเป็นปัญหาในระดับภูมิภาคอาเซียน

Abstract

In 2015, there were huge boat migration waves of Rohingya people who are physically looked like Bangladesh. They sailed boats to the Andaman Sea in southwestern part of Thailand, targeting on Ranong and Satul provinces. Some groups of them were arrested and sheltered in Songkla province, along the border of Thai-Malaysia. Images of these incidences were disseminated via different sources, such as television and daily newspapers. Consequently, there are debates in Thailand, concerning those Rohingya migrants.

The migration of Rohingya people reflects political and historical pressures that affect them to gradually move from homeland and facing risk in the sea. Wherever destination they reach, they are denied by state authorities. No country wants refugees. Although refugees ask for and refer to human rights, it doesn't mean that they would be easily recognized and helped, neither to settle in the destination country nor repatriate to home land. In case they success on making a living in destination country, they would be blamed on taking over local people's occupations. Also, they are excluded in the economic context and being viewed as people who cause burden to the country.

On moving to new country, the Rohingya refugees have to confront with risk. Migration is an important decision-making for them, since they have to leave their normal daily practices and attempt to adapt to new circumstance that they haven't known before.

This study attempts to examine the Rohingya asylums in ASEAN countries where they seek for help and reside. Data had been collected based on discussion in field sites, as Rohingya Muslims are people who share the same religion as the researcher. Empirical data gathered have been rewritten in the language of the researcher. The researcher finds that there are variety of status and life-styles among the Rohingya in destination countries. One common issue discovered is that they haven't been legally recognized by destination countries. They are still illegal immigrants under the control of UNHCR. Hundreds of them are still waiting to be settled in third countries. Government of ASEAN countries like Thailand, Malaysia, and Indonesia needs to carefully rethink and make a better understanding, in order to solve the problems faced by Rohingya people in the region.